

že prepozno jim kazati na c. kr. „orla“. — V Budapešti je zgorelo nemško gledališče in je to Madjarom brž ljubo.

Vunanje države. V torek so bili vsi kardinali pri sv. Očetu v Rimu in so se le-ta v svojem govoru do njih britko pritožili čez italijansko vlado, ki krati, kjer le more, pravico sv. Očeta in kat. cerkve. — Po Italiji je več mest, v katerih veje republikanska sapa, tako posebno po Romagni. Vlada zato sedaj razpušča njih obč. zastope, ali njim bode težko kos. — Konservativci se v Franciji ne morejo zjediniti in bode, kakor se kaže, koj troje klubov v drž. zboru. Predsednik republike, Sadiť-Carnot je vžbolel, pravi se, da za hripo. — V Belgiji je samo 130.000 vojakov in sedaj se zdi vladi, da jih je premalo, vendar pa nategne njih število samo za 15.000. — Gladstone, vodja anglijskih liberalcev, obžaljuje, da se sme po drž. postavi ločiti zakon, češ, da izpodkopava to srečo rodbin. Gola resnica je to, toda kaj pomaga beseda, če pa ni dejanja! — Judje so v Nemčiji ljudje, ki jih trpé povsod, samo v vrsti častnikov ne. Vsled tega je pri njih pa sedaj veliko jeze. No ta se poleže. — Vojaško brodarstvo si množi Rusija sedaj ob Črnem in Baltiškem morji; ladije izdeluje pa domača tovarna. — Bolgarija ima prihodnje leto za 18 milj. več stroškov, kakor pa prihodkov. To je veliko za tako malo državo. — Prijateljstvo turskega sultana do nemške ces. rodbine je jako veliko, ako sodi človek po darilih, ki jih ji je poslal za božič. — Govorica, da se misli grški kralj odpovedati svoji časti, neki ni resnična. — V Afriki je sedaj neko pomirje in kralj Menelik je že blizo gospod čez celo Abisinijo. — V južni Ameriki se mlada republika v Braziliji ne čuti posebno srečne. Skorej v vseh deželah se ji ustavlja ljudstvo in še celo vojaki niso več za-njo. Izmed držav še je ni nobena pripoznala. — V „zjedinjenih državah“ severne Amerike izumira rod Indijancev in jih je le še 262.620 vseh skupaj.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Smrt blagega nadvojvode Karola je župnika Kobelja zelo potrla; k temu se je bil še prehladil in huda pljučnica ga je položila na boleno posteljo. Na smrt bolen dal je sebi in vsej svoji rodbini napraviti v cerkvi grobni spominček z napisom:

„Admodum Reverendus in Christo Dominus Sebastianus Kobelius, Styriae inferioris Commissarius et Parochus Pettoviensis sibi et toti suae familiae hoc monumentum ad perpe-

tuam memoriam erigi curavit. Anno domini 1590.“¹⁾

Pa zopet je okreval in živel še precej let, kar razvidimo ne le iz prejemnic, s katerimi je l. 1593., 1594., 1595., 1596., in 1597. minotom v Ptuiju potrjeval, da so mu od nekaterih njemu podložnih zemljišč odrajtali letni davek²⁾, temveč tudi iz drugih še važnejših listin.

L. 1592. je vsled ukaza nadvojvode Ernsta, ki je mesto nedoletnega Ferdinanda nekaj časa vladal, nadškof Solnograški naročil Sekovskemu škofu Martinu. naj obišče in pregleda vse samostane in duhovnije ter vladi poroča, so se li povsod izvršili njeni ukazi. Vsled tega se je spremljan od višjega duhovnika na Štajerskem in župnika v Gradweinu in Gradci, Andreja Poyrerja in vladnega svetovalca Adama Vischerja podal l. 1593. na spodnje Štajersko. V Ptuiju je birmal tri dni in pridgal s toliko gorečnostjo, da jih je mnogo za katoliško vero pridobil.³⁾

Dne 28. aprila l. 1595. umrl je v Ptuiju večletni grajski poveljnik Jurij Wazler pl. Calaus, svetovalec in komornik nadvojvode Karola. Pokopan je v mestni cerkvi, kjer ima lep grobni spominček. Na njem se vidi vitez v oklepu, držeč zastavo v roki in grb. Napis po robu se glasi: „Hie. ligt. begraben. der. edl. vnd. gestreng. Herr. Georg. von Calas. genannt. Wazler. Fr. ds. Erzherzog. Carls. zv. Oesterreich. gewester. Rath. Calmerer. vnd. Hauptmann. al. da. zv. Pettav. der gestorven ist. den 28. Aprili. in 1595. Jar.“

Istega leta (1595) je vlado na Štajerskem prevzel Ferdinand, dasi je bil še le 16 let star. Še mnogo bolj vnet za katoliško cerkev, kakor oče njegov Karol — nikakor ni mislil dovoliti, da bi se v njegovih deželah šopirila krivovera, ampak je hotel imeti vsespovsodi edinost v verskih zadevah. Zato je v zaupanji na božjo pomoč in na Marijino priprošnjo izdal dne 13. sept. l. 1598. velevažen ukaz, da se morajo vsi predikanti v 14 dneh iz Gradca in iz vseh mest v njegovih deželah pobrati. Ker so protestanti ugovarjali, je Ferdinand čez 10 dni njih nepokorščino ostro pograjal in dani ukaz ponovil. Vse to je protestante grozno razkačilo. Sem ter tje so katoličane na cesti z blatom ometavali, jim okna pobijali in razsajali, kakor bi bili besni, — a Ferdinand se ni dal spla-

¹⁾ Neves Archiv, 1829, str. 680. — Iz te nagrobnice so nekateri sklepali, da je Kobelj bil Ptujčan in da je omenjenega leta umrl v Ptuiju.

²⁾ Andrej Peyrer od l. 1586. naslednik Petr. Muhiča v višjem duhovenstvu je dne 14. apr. rezigniral na župnijo v Gradweinu, l. 1596. pa še na Graško ter je odšel za župnika v Bruck.

³⁾ Zapisnik škofa Martina v Gradci. Iz tega zapisnika je razvidno, da je škof Martin l. 1593. birmal v Ptuiju pri Veliki nedelji, v Ljutomeru, pri sv. Lenartu v Slov. gor., v Mariboru, pri sv. Juriji pri Svičini in pri sv. Križu v Mariboru. Slednji dve cerkvi je takrat tudi posvetil, pri Veliki nedelji in v Ljutomeru pa dva altarja.

šiti; z železno voljo in z vso doslednostjo, če je bilo treba, tudi z vojaško silo izvrševal je svoje sklepe. Zato pa, ko je 28. sept. t. l. dal po stenah Graškega mesta nabiti ukaz, da morajo vsi luteranski pridigarji še pred solunskim zahodom Gradec, v 8 dneh pa njegove dežele zapustiti in po ulicah bilo pod poveljem stotnika Paradeiser-ja nastavljenih 300 zanesljivih vojščakov, začeli so predikanti Gradec in deželo zapuščati. Decembra t. l. je Ferdinand še ukazal, da morajo vsi deželani ali k stari veri povrniti se, ali pa svoje imetje prodati ter se potem, ko so bili deseti del svojega premoženja državi odrajaliti, iz njegovih dežel preseliti.¹⁾ To je pomagalo. V dobrih dveh letih je bila prva glavna proti-reformacija po vseh deželah končana. (Dalje prih.)

Smešnica 52. V necem društvu jim pride pogovor na to, katera smrt da je najboljša. Misli si gredo precej križem. V tem reče kmet Jaka: „Jaz mislim, da je najlepša smrt, ako človek zmrzne.“ — „Zakaj?“ vpraša ga krčmar Joža. „Zato“, odgovori Jaka, „zato, ker v mrazu človek zaspi in ko se vzbudi, vidi, da je zmrznul.“

Razne stvari.

(Občni zbor) obhaja Slovensko društvo v nedeljo dne 29. t. m. popoldne ob 3. uri v čitalnici Mariborskeje. Vse društvenike uljudno vabi Predsedništvo.

(V Mariborski čitalnici) bode na Silvestrov večer ob 8. uri velika zabava z loterijo in z živimi podobami.

(Božičnica.) Društvo katol. gospá v Mariboru je priredilo zadno nedeljo ubogim deklicam mesta lepo božičnico pri č. šolskih sestrah, le-te pa za otroke, ki obiskujejo njih ljudsko šolo, v četrtek. Obékrati so mil. knezoškof delili deklicam „božičnice“ in obilo gospóde, posebno pa v nedeljo nenavadno veliko mestnih gospá se je vdeležilo veselja obdarjenih deklic.

(Na znanje.) „Kat. tiskovno društvo“ v Mariboru izda o novem letu mično razpravo o „beli ženi“ ali prvi štirih poslednjih reči, ki jo je spisal preč. g. dr. Ivan Križanič, korar stolne cerkve v Mariboru. Knjižica obsega 4 pole in pripošlje se udom „kat. tisk. društva“ brez vsake odškodnine, naročnikom „Slov. Gospodarja“ pa, ako si jo naročijo, za najnižjo ceno t. j. po 10 kr. za iztis, sicer ji bode pa cena 17 kr. a. v.

(Slov. čitalnica.) Včeraj je imela slov. čitalnica v Mariboru svoj letni občni zbor in je bilo lepo število udov pri njem zbranih. Kakor se kaže iz računov, stoji ona na trdnih nogah in novi odbor obstoji iz teh-le gg.: Trgovca M. Berdaja, predsednik, pravnik Korber tajnik, trgovec Sapan, blagajnik; udje odbora

pa so gg.: Dr. Serbec, prof. Koprivnik, mestjan Rapoc, vikar Borščnik, kaplan Čížek, in uradnik Rakovec. Blizo vsi so bili že doslej v odboru in je torej izvolitev za-nje častna, za čitalnico pa prav srečna.

(Saleška čitalnica) v Šoštanji ima v nedeljo dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne v čitalničnih prostorih svoj letošnji občni zbor z navadnim dnevnim redom. Vse častite društvenike s tem na istega opozarja Odbor.

(Naročevanje „Mira“.) „Mir“ izhaja po dvekrat v meseci v Celovci, in uredništvo prosi tudi letos premožniše slov. rodoljube, tudi zunaj Koroške dežele, naj ga ne prezrejo pri naročevanju. Le tako mu bode mogoče za nizko ceno buditi narodno zavest v Koroškem slov. ljudstvu. Naročnina mu je 1 gld. 24 kr. na leto in se pošilja upravništvu „Mira“ v Celovci.

(Za božičnico) so dobili v Ljutomeru novega poštarja. O dozdnem poštarji, ki je znanega Ptujkega dr. Michelitsch-a brat. govorilo se je že dolgo časa marsikaj. Gotovo ni bilo vse v redu. Pred nekaterimi dnevi je prišel c. kr. poštne direkcije uradnik iz Gradca preiskovat tamošnjo pošto in nasledek te preiskave je bil, da se je gosp. Florjanu Michelitsch, ki ni bil nič posebno prijazen s strankami, pošta nemudoma vzela in izročila drugim zanesljivim rokam.

(Narodna čitalnica) v Mozirji vabi čestite ude k rednemu občenemu zboru v društveno dvorano na Silvestrov večer ob 6. uri. Odbor.

(Samski gospodje) v Mozirji priredijo dne 5. januarja 1890. v dvoranah g. Rajspa Vodnikov večer s koncertom in plesom. Vabila k tej veselici bodo se pravočasno razpošiljala. Odbor.

(Vabilo) k občenemu zboru ormoške čitalnice ki bode v nedeljo dne 12. januarja 1890 ^{1/2} 4 uri popoldne v društveni sobi v Ormoži. Dnevni red. 1. Poročilo društvenega predstojništva o društvenem delovanju in stanju. 2. Volitev pregledovalcev računov. 3. Volitev predsednika, šest odbornikov in treh namestnikov. 4. Predlogi. 5. Vsprejem novih udov in vplacivanje društvenine.

N. B. Ako k temu občenemu zboru ne bi prišlo potrebno število udov, bode isti den ob 6. uri na večer po istem dnevnem redu zboroval izredni občni zbor, ki sme sklepati v vsakem številu navzočih društvenikov. Po občenem zboru bode prosta zabava s tombolo in plesom, h katerej se vsi p. n. društveniki in čitalnični prijatelji uljudno vabijo.

Dr. J. Geršak, podpredsednik.

Loterijne številke:

Gradec 14. decembra 1889:	26, 30, 89, 69, 77
Dunaj „ „	11, 73, 90, 12, 26